

Institut za postizanje humanoga potencijala (IAHP)

Institut promovira program intenzivne senzomotoričke terapije temeljene na metodama Domana i Delcata. Jedan od glavnih elemenata u terapiji postupak je "uzorčenja", koji ritmičkim pokretima cijeloga tijela oponaša amfibijski uzorak kretanja. Metoda se temelji na teoriji neurološke organizacije prema kojoj funkcioniranje mozga postaje bolje organizirano kroz razvoj u procesu "stupanj po stupanj" od filogenetski i ontogenetski "primitivnoga" do zreloga stanja. Program uključuje ne samo uzorak amfibijskoga kretanja nego i "brahijaciju", odnosno kretanje po rešetki ovješeno za ruke kao majmun kroz drveće.

Funkcionalno motoričko učenje, trening aktivnosti jedne strane uz ometanje aktivnosti druge strane, ortopedski kirurški zahvati, primjena ortoza i drugih pomagala.

Druge intervencije

1. **Kraniosakralna terapija** dio je osteopatije. Temelji se na uspostavi funkcionalnoga jedinstva biodinamičnih sila unutar kraniuma (lubanja), kralježnice i sakruma (dio kralježnice). Metoda rada terapeuta je ručna manipulacija kranalnoga i sakralnoga dijela kralježnice koja nastoji dovesti te strukture u prirodnu recipročnu tenziju, koja je kod bolesti narušena. Terapeut pomaže pacijentu u ponovnu nalaženju sklada i samoregulacije tijela.
2. **Funkcionalna električna stimulacija (FES)** s opornicom ugrađenom u tabanicu postole i s drugim stimulacijskim dijelom na vanjskoj strani potkoljenice. Pri ekstenziji koljena stimulacijski dio u tabanici izaziva dorzifleksiju stopala imitirajući na taj način iskorak na podlogu petom. Metoda je bila popularna više u 90 - im godinama prošloga stoljeća, no danas se sve manje koristi. Najbolje je rezultate davala u bolesnika sa spastičnom diparezom.
3. **Istezanje mišića** za održavanje opsega pokreta: klasični fizioterapeutski postupak pasivnoga razgibavanja zglobova, kojim se pokušava održati puni opseg pokreta

u zglobovima, posebno onima koji su rizični za nastajanje kontraktura (kukovi, gležnjevi). Sprječavanje nastajanja kontraktura važno je radi bolje funkcionalnosti i smanjenja bolova što ih djetetu stvara prisilan položaj, kao i radi mogućnosti održavanja osobne higijene

4. **Kontrola spasticiteta** intratekalno Baclofenom rabi se kod jako spastičnih bolesnika, čime im se omogućuje zauzimanje boljega položaja i lakša osobna higijena.
5. **Selektivna dorzalna rhizotomija**
6. **Lokalna primjena Botulinum toksina** samo ako je prisutna dinamička funkcionalna kontraktura. Lokalna primjena Botulinum toksina u mišić smanjuje spasticitet, što kod dinamičke kontrakture omogućuje djetetu učenje pravilnijega kretanja (oslonac cijelim stopalom ili bolje hvatanje šakom). Smanjenje je spasticiteta prolazno, pa je potrebno ponavljanje primjene Botulinum toksina. Podatci iz literature pokazuju da je primjena Botulinum toksina imala rezultat kod oko 80 % bolesnika za kraće vremensko razdoblje, a kod oko 70% bilo je potrebno ponavljanje. Vrijeme tijekom kojega je smanjen spasticitet daje mogućnost za intenzivnu neurorazvojnu terapiju, pa i kad se spasticitet ponovno uspostavi, dijete svejedno bolje kontrolira svoje pokrete.
7. **Biofeedback, "povratna sprega"**, metoda koja koristi električnu stimulaciju, uz ostale podražaje (vidne i slušne) koji se javljaju na ekranu stimulatora, kako bi dijete bolje usvojilo kontrolu pokreta, pokušavajući postići isti slušni ili vidni efekt koji je imalo uz stimulaciju.
8. **Terapijsko jahanje** uz osposobljenoga hipoterapeuta. U pokretu na konju postiže se znatno bolji položaj kralježnice i kukova, a kretanje zajedno s konjem djetetu omogućuje stjecanje osjećaja kontrole tijela u pokretu, smanjenje spastičnosti te se postižu pokreti inklinacije i reklinacije zdjelice, koji su kod djece s cerebralnom paralizom jedva prisutni.

9. **Halliwick terapija (hidroterapija):** izučeni terapeut u vodi facilitira u djece koja već imaju određene sposobnosti izvođenje pravilnoga funkcionalnog pokreta, pravilno držanje, osjećaj kako treba izvesti pokret, a sve uz inhibiciju nepoželjnoga tonusa i patoloških obrazaca pokreta. Terapija je djeci jako zanimljiva jer u vodi mogu izvesti više aktivnosti nego na suhome zbog izostanka djelovanja gravitacije na tijelo. Sve se aktivnosti pokušavaju svesti na pokrete potrebne u svakodnevnome životu.

10. **Orffova terapija glazbom:** aktivan oblik glazbene terapije koji koristi vještine i sposobnosti djeteta s cerebralnom paralizom. Karakterizira ju interaktivno i multisenzorno djelovanje. Djeca su oduševljena po svojoj prirodi glazbom i svime što daje zvuk, te se glazba i igra glazbenim instrumentima može posebno dobro primijeniti za poticanje razvoja djece s posebnim potrebama. Korištenje glazbenoga instrumenta može povećati opseg pokreta ekstremiteta, glazba opušta i tako smanjuje spasticitet, poboljšava raspoloženje, olakšava daljnji terapijski rad. Glazba može povećati sposobnosti učenja i pamćenja, dati osjećaj ugone, te na sve načine poboljšati kvalitetu života djeteta i njegove okoline.

11. **Oksigenacija u hiperbaričnoj komori:** prema studiji objavljenoj u Lancetu, djeca podvrgnuta oksigenaciji u hiperbaričnoj komori poboljšala su sposobnost govora, pamćenja, slušnu i vidnu pozornost, a prema PEDI testu za ispitivanje funkcionalne sposobnosti također i sposobnost samozbrinjavanja.

12. **Plivanje, plivanje s dupinima, skijanje...**

Desa Jakupčević-Grubić, dr. med., spec. fizikalne medicine i rehabilitacije

Iz zbornika radova: Cerebralna paraliza - izlječiva ili neizlječiva